

KIYO's kinderrechtenbenadering

Kinderrechten zijn mensenrechten

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) van 1948 is een internationaal document waarin de fundamentele rechten en vrijheden zijn vastgelegd waarop alle mensen recht hebben. Kinderen zijn mensen en moeten van dezelfde rechten genieten als iedereen. Kinderen zijn kwetsbaar en hebben daarom speciale rechten die zijn vastgelegd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) van de Verenigde Naties uit 1989. Dit is een internationaal erkend normatief kader dat de rechten van alle kinderen vastlegt. Het IVRK definieert een kind als ieder mens onder de leeftijd van achttien jaar.

Op basis van het IVRK wil KIYO ervoor zorgen dat alle kinderen de kans krijgen en in staat zijn om hun rechten te kennen, te claimen en te realiseren. Om dit te bereiken, sensibiliseert KIYO omtrent het bestaan van kinderrechten en zet haar expertise in bij de realisatie van deze rechten in elk land van interventie. KIYO stelt kinderen en jongeren in staat om hun leven in eigen handen te nemen en hun rechten uit te oefenen. Samen met haar partners versterkt KIYO de persoonlijke ontwikkeling en technische vaardigheden van kinderen en jongeren. Als actieve wereldburgers stelt dit hen in staat om positieve veranderingen voor zichzelf en de samenleving teweeg te brengen.

Een op kinderrechten gebaseerde aanpak - kinderrechtenbenadering

KIYO maakt gebruik van een referentiekader gebaseerd op principes en actiedomeinen, ingebed in het IVRK, om met en voor kinderen te werken. Dit kader vormt de kern van onze programmatische aanpak en integreert de rechten van het kind in al ons beleid, onze processen en werkwijzen. KIYO werkt binnen deze aanpak zodat kinderen en jongeren actieve actoren worden in het realiseren en genieten van hun rechten.

In deze benadering zijn er **rechthebbenden**¹: alle kinderen en jongeren onder de 18 jaar die hun rechten zouden moeten kennen, claimen en realiseren. Als rechthebbenden hebben zij het recht om hun eigen rechten te claimen bij de plichtsdragers, maar moeten zij ook de rechten van anderen respecteren.

Aan de andere kant zijn er de **plichtsdragers**² die verplicht zijn de rechten van kinderen te respecteren, te beschermen en te vervullen. De primaire plichtsdrager in het kader van de mensenrechten is altijd de staat. Elke volwassene heeft echter de verantwoordelijkheid om de rechten van kinderen te waarborgen. Door het Verdrag inzake de Rechten van het Kind te ondertekenen en te ratificeren zijn de staten wettelijk verplicht hun wetgeving, beleid en praktijken aan te passen en te wijzigen om de rechten van alle kinderen te realiseren. Zij moeten ook middelen beschikbaar stellen en prioriteit geven aan de belangen van kinderen in besluitvormingsprocessen die hen aangaan.

KIYO werkt met zowel de rechthebbenden als met de plichtsdragers via haar kinderrechtenbenadering, een alomvattend kader dat gebaseerd is op vier leidende principes en vijf actiedomeinen.

---

¹ De overeenkomst tussen de houder(s) van een recht ("rechthebbende") en de persoon (personen) of instelling(en) met verplichtingen en verantwoordelijkheden met betrekking tot de verwezenlijking van dat recht (vaak aangeduid als de "plichtsdrager") staat centraal in een op rechten gebaseerde aanpak.

² Ouders, opvoeders, leerkrachten, gezinnen, leden van de gemeenschap, leden van het maatschappelijk

Figuur 1: Leidende principes

Figuur 2: Actiedomeinen

Leidende principes

Het kader van KIYO is gebaseerd op de vier algemene principes van het Comité voor de rechten van het kind. Het waarborgen van de rechten van het kind vereist een ‘op rechten gebaseerde omgeving’ waarin deze vier beginselen worden geëerbiedigd:

- **Non-discriminatie:** Alle kinderen en jongeren hebben dezelfde rechten. Non-discriminatie betekent niet dat iedereen altijd gelijk moet worden behandeld, maar wel gelijkwaardig. Soms is een voorkeursbehandeling juist nodig om discriminatie aan te pakken.
- **Het recht op leven, overleven en ontwikkeling:** Elk kind heeft recht op een waardig leven en het recht om zijn of haar volledige potentieel te bereiken. Alle kinderen hebben recht op bescherming tegen verwaarlozing, manipulatie, geweld, misbruik en uitbuiting.
- **Participatie:** Kinderen hebben het recht om gehoord te worden, hun mening te geven, zich vrij te verenigen, toegang te hebben tot informatie en besluitvormers ter verantwoording te roepen.
- **Belang van het kind:** Alle beslissingen - op gezins- en gemeenschapsniveau - moeten de fysieke, psychologische, morele en mentale integriteit van het kind in zijn gevolgen en potentiële effecten ten allen tijde waarborgen.

Praktisch kader

Om de rechten van het kind te realiseren en te waarborgen door het bevorderen van structurele en duurzame oplossingen, zijn er vijf actiedomeinen vastgesteld:

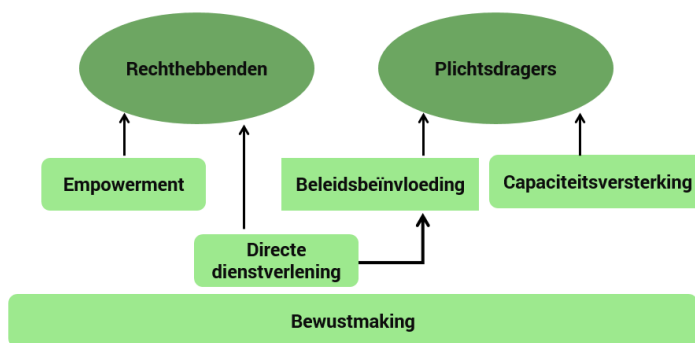
1. **Directe dienstverlening:** realisatie van rechten door middel van kwaliteitsvolle dienstverlening - essentieel voor de meest kwetsbare kinderen (zoals huisvesting, onderwijs, psychosociale en juridische ondersteuning, ...) en de promotie van deze goede praktijken bij

---

middenveld, ...

de plichtsdragers.

2. **Empowerment:** het ondersteunen van de ontwikkeling van de capaciteiten van de rechthebbenden om hun rechten te kennen, op te eisen en te realiseren om zo individuele en maatschappelijke veranderingen te initiëren. Kinderen en jongeren worden getraind en samengebracht rond verschillende levens- en technische vaardigheden en ondersteund in hun individuele en collectieve acties.
3. **Capaciteitsversterking:** versterking van het effect van de acties van plichtsdragers om de rechten van het kind te respecteren, te beschermen en te vervullen door middel van opleidingen, begeleiding op lange termijn en technische bijstand. Dit heeft specifiek betrekking op de versterking van externe actoren. Mutual Capacity Building (MCB) verwijst naar een intern proces tussen KIYO en haar partners.
4. **Beleidsbeïnvloeding:** het uitnodigen van beleidsmakers en overheden om als belangrijke plichtsdragers de rechten van het kind te respecteren, uit te voeren en te beschermen, zodat de rechthebbenden hun rechten kunnen kennen, claimen en vervullen. KIYO pleit voor de rechten van het kind door deel te nemen aan netwerken van deskundigen, toezicht te houden op het beleid, te lobbyen en het grote publiek te mobiliseren.
5. **Sensibilisering:** het grote publiek betrekken bij de bewustmaking rond kwesties en sociale verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechten van het kind door middel van informatie, sensibilisering en mobilisering.

Bron: PKIO aangepast door KIYO.

N.B.

- De operationalisering van de kinderrechtenbenadering is afhankelijk van de context van het land.
- De kinderrechtenbenadering moet worden gezien als een dynamisch werkdocument.